

Programma van
Toetsing en
Afsluiting

Mavo 3

Schooljaar
2021-2022

Inleiding PTA | Mavo 3 | Schooljaar 2021-2022

Reglement Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) klas 3 mavo

Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) geeft een uitwerking van het schoolexamen dat deel uitmaakt van het eindexamen.

- In het PTA wordt een uitwerking gegeven van de schoolexamens per vak.
- In het PTA zijn regels weergegeven die een aanvulling vormen op het Examenreglement Openbaar Voortgezet Onderwijs en is daar onlosmakelijk mee verbonden.

Artikel 1

1. Het totale schoolexamen in klas 3 en 4 bestaat uit:

1. Schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen;
2. Mondelinge opdrachten;
3. Praktische opdrachten;
4. Handelingsopdrachten;
5. Practica;
6. Het profielwerkstuk.

2. In het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt voor het gehele schoolexamen per vak tenminste aangegeven welke onderdelen in welke tijdperiode worden getoetst en wat de eventuele weging is van de verschillende onderdelen.

3. Voor aanvang van het Centraal Examen worden de kandidaat en de ouders/verzorgers schriftelijk op de hoogte gesteld van de tot op dat moment behaalde examencijfers. De kandidaat kan binnen vijf dagen na verzending bezwaar aantekenen tegen de aangegeven beoordeling(-en). Na deze periode zijn de cijferresultaten vastgesteld.

Artikel 2 - Praktische opdrachten en profielwerkstuk

1. Praktische en schriftelijke opdrachten worden beoordeeld middels tussentijdse scores. Het eindcijfer is de resultante van de verschillende deelscores.

2. Het eindproduct dient uiterlijk op de vermelde datum en tijdstip uur te worden ingeleverd bij de vakdocent. Communicatie hierover verloopt via Magister.

3. In geval van geoorloofd verzuim dient het werkstuk op de eerstvolgende lesdag dat de leerling op school verschijnt voor de aanvang van zijn of haar lesprogramma te zijn ingeleverd bij de vakdocent.

4. Indien het eindproduct niet tijdig is ingeleverd, worden geen scores toegekend voor de eindfase van het product.

5. Het werkstuk dient om de deelscores te verkrijgen, al dan niet tijdig, te worden ingeleverd ten behoeve van het examendossier.

Artikel 3 - Handelingsopdrachten

1. Handelingsopdrachten zoals in de vakspecifieke toelichting van het Programma van Toetsing en Afsluiting aangegeven, bestaan uit opdrachten waarvan per kandidaat door de examinerator wordt vastgesteld of deze naar behoren zijn uitgevoerd.

2. Voor een aantal handelingsopdrachten kan een vervangende opdracht worden opgedragen wanneer de kandidaat afwezig was op het moment van uitvoering van de opdracht zoals die in de vakspecifieke toelichting van het Programma van Toetsing en Afsluiting is aangegeven.

3. Een kandidaat die niet alle handelingsopdrachten zoals die in het Programma van Toetsing en Afsluiting zijn aangegeven met de beoordeling naar behoren heeft afgerond, kan niet worden bevorderd naar het examenjaar.

4. Het vak lichamelijke opvoeding bestaat, zoals ook te lezen bij de vakspecifieke toelichting, volledig uit handelingsopdrachten en deze dienen dan ook allen naar behoren te zijn afgerond om bevorderd te kunnen worden naar het examenjaar.

Artikel 4 - Doubleren leerjaar 3

1. De behaalde resultaten voor het schoolexamen in leerjaar 3 vervallen indien een kandidaat in dat leerjaar doubleert.

2. De handelingsopdrachten behorende bij het schoolexamen in leerjaar 3 vervallen indien een kandidaat doubleert en dienen opnieuw naar behoren te worden uitgevoerd.

Artikel 5 - Herexamen

1. Het vak maatschappijleer kent geen Centraal Examen en wordt in klas 3 afgerond. Het eindcijfer van het schoolexamen is tevens het eindcijfer.

2. Kandidaten met een onvoldoende eindresultaat kunnen deelnemen aan een herexamen waarbij het hoogst behaalde resultaat als definitief wordt vastgesteld.

Hd.1 Spreekvaardigheid	Weefactor 0
---------------------------------	--------------------

Afnamemoment **December** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**

Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Mondeling** | Eindtermen **K6**

Toelichting schoolexamens

Hd.1 | Nederland als Industriële samenleving Weefactor **0**Afnamemoment **Sept-dec** | Tijdsduur **45 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K6, K7 en V4****Hd.2 | Gouda rondleiding industrieel erfgoed**Weefactor **0**Afnamemoment **Sept-dec** | Tijdsduur **90 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K6**

Toelichting:

Fiets rondleiding tijdens lesuur + studie-uur o.l.v. F. Pieters.

Werkstuk over Goudse fabriek

Hd.3 | Nederland na 1945 Weefactor **0**Afnamemoment **mei** | Tijdsduur **45 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K2, K4, K7 en V5**

Toelichting:

Samenvatting module d.m.v. interview ouders

Toelichting schoolexamens

T.1 Landenvergelijking	Weefactor 1
---------------------------------	-------------

Afnamemoment **November ljr 3** | Tijdsduur **1 week** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **AK/K/7/4 & AK/K/3/3**

T.2 Arm en rijk & bronnen van energie	Weefactor 2
--	-------------

Afnamemoment **maart ljr3** | Tijdsduur **60 min** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **AK/K/7/15, AK/K/5/9, AK/V/4 & AK/V/2/2**

T.3 Grenzen en indentiteit	Weefactor 2
-------------------------------------	-------------

Afnamemoment **mei/juni ljr3** | Tijdsduur **60 min** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **AK/K/9/19/ 20 & AK/V/6**

T.4 Presentatie: Conflictregio	Weefactor 1
---	-------------

Afnamemoment **juli ljr3** | Tijdsduur **3 weken** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Mondeling** | Eindtermen **AK/K/9/21**

Toelichting:

Doormiddel van proefwerken en /of schriftelijke overhoringen (S.O.) wordt er in klas 3 toegewerkt naar toetsen

T.2 en T.3

Dit worden de voortgangstoetsen genoemd en tellen niet mee voor het SE cijfer.

Hd.1 Energie in kaart brengen	Weefactor 0
--	-------------

Afnamemoment **maart ljr3** | Tijdsduur **2 weken** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **AK/K/5/8**

PO Onderzoek eigen omgeving	Weefactor 2
--------------------------------------	-------------

Afnamemoment **oktober ljr 3** | Tijdsduur **4 weken** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **AK/K/2, AK/K/5/7, AK/K/3/3, AK/K/7/13 & AK/V/4**

Toelichting schoolexamens

De cijfers van de schoolexamens en praktische opdracht tellen mee voor het schoolexamen in 4 mavo.

Berekening van het SE eindcijfer:

- gewicht gemiddelde toetsen 90%
- gewicht praktische opdracht 10%

T.1 Werkstuk Statistiek	Weefactor 1
---------------------------	-------------

Afnamemoment **Juni** | Tijdsduur **n.v.t** | Herkansing **Nee**

Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K7 en V3**

Toelichting schoolexamens

T.1 | Bouw materie, straling, licht en beeld en weer Weefactor **1**Afnamemoment **juni** | Tijdsduur **60 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K7, K10, K11 en K12****Hd.1 | Beroepsoriëntatie**Weefactor **0**Afnamemoment **Eind 3e lj** | Tijdsduur **n.v.t** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1****Toelichting schoolexamens**

Hd.1 | Oriëntatie op leren en werken en omgeving Weegfactor **0**Afnamemoment **Okt/jan/mrt** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, K2, K3, K4, K9 en V3**

Toelichting:

De handeling bestaat uit 3 delen. Het gemiddelde van de opdrachten moet voldoende zijn.

- Handeling water (water). inleveren oktober week 43

- Koolwaterstoffen. januari week 3

- Maatschappelijke toepassing. maart week 13

Toelichting schoolexamens

T.1 | Oriëntatie op leren en werken

Weegfactor 1

Afnamemoment **juni** | Tijdsduur **10 klokuren** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, V3**

Toelichting:

De leerlingen maken in tweetallen een werkstuk over een door hun gekozen beroep binnen de sector "Zorg en Welzijn". Kaders voor dit werkstuk zullen door de biologiedocent worden gegeven.

Hd.1 | Microscopie

Weegfactor 0

Afnamemoment **nov/dec** | Tijdsduur **45 min** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K2**

Toelichting:

De opdracht is een handeling waarvan het resultaat voldoende moet zijn. Het handelingsdeel wordt afgenomen tijdens het thema "organen en cellen" in leerjaar 3. Zij-instromers en/of leerlingen die ziek zijn tijdens de handeling hebben nog een inhaalmoment. Dit practicum bestaat uit zowel de vaardigheid werken met de microscoop als het maken van een biologische tekening volgens de tekenregels.

Toelichting schoolexamens

T.1 | Consumptie en Consumentenorganisaties. "Het huishoudboekje van de familie"Weefactor **1**

Afnamemoment **Februari** | Tijdsduur **75 min** | Herkansing **Nee**
Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K4B**

Toelichting:

De cijfers van T.1 en T.2 tellen mee voor het gemiddelde Schoolexamen van leerjaar 4

T.2 | Natuur en Milieu. "De Wilde stad"Weefactor **1**

Afnamemoment **mei/juni** | Tijdsduur **3 weken** | Herkansing **Nee**
Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Mondeling** | Eindtermen **K8, K2 en V2**

Toelichting:

De cijfers van T.1 en T.2 tellen mee voor het gemiddelde Schoolexamencijfer voor leerjaar 4

Toelichting schoolexamens

Toelichting:

De cijfers voor T.1 en T.2 tellen mee voor het gemiddelde Schoolexamencijfer van leerjaar 4.

T.1 | Thema 'Wat is maatschappijleer' en thema 'Jongeren'

Weefactor 1

Afnamemoment **Oktober** | Tijdsduur **90 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, K2, K3, K5 en K7****T.2 | Thema 'Media' en thema 'Politiek'**

Weefactor 1

Afnamemoment **Januari** | Tijdsduur **90 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, K2, K3, K4 en K6****T.3 | Thema 'Werk' en thema 'Criminaliteit'**

Weefactor 1

Afnamemoment **Maart** | Tijdsduur **90 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, K2, K3, K5 en K7****T.4 | Thema 'Nederland en de wereld' en thema 'Relaties'**

Weefactor 1

Afnamemoment **Mei** | Tijdsduur **90 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, K2, K3, K4, K5, K6 en K7****T.5 | Herexamen T2 en T3**

Weefactor 1

Afnamemoment **Juni** | Tijdsduur **120 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Toets** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K1, K2, K3, K4, K5, K6 en K7**

Toelichting:

Indien je eindcijfer lager is dan het cijfer 5,5, dan dient er een herexamen te worden gemaakt, bestaande uit de thema's: Media, 'Politiek', Werk, 'Criminaliteit'.

Indien het cijfer voldoende is, dan vervangt dit cijfer alle schoolexamencijfers.

Hd.1 | Thema 'Pluriforme samenleving'

Weefactor 0

Afnamemoment **Juni** | Tijdsduur **90 min** | Herkansing **Nee**Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K1, K2, K3, K4 en K5**

Toelichting:

Deze handelingsopdracht bestaat uit het maken van een poster in tweetallen o.b.v. twee onderwerpen die betrekking hebben op het thema 'Pluriforme samenleving'. De docent bepaalt per groepje welke onderwerpen moeten worden uitgewerkt.

Daarnaast moet er een presentatie worden gehouden die eveneens is gebaseerd op twee deelonderwerpen binnen genoemd thema. Deze deelonderwerpen zijn anders dan de onderwerpen die de leerlingen op de posters uitwerken.

Toelichting schoolexamens

Hd.1 | Culturele activiteiten Weefactor **0**

Afnamemoment **3 mavo** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K4**

Toelichting:

Culturele activiteiten bestaan onder andere uit de verslaglegging van film-, museum- en concertbezoek.

Inleveren verslag.

Hd.2 | Culturele activiteiten Weefactor **0**

Afnamemoment **3 mavo** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K4**

Toelichting:

Culturele activiteiten bestaan onder andere uit de verslaglegging van film-, museum- en concertbezoek.

Inleveren verslag.

Hd.3 | Culturele activiteiten Weefactor **0**

Afnamemoment **3 mavo** | Tijdsduur **Studio-uren** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen **K4**

Toelichting:

Culturele activiteiten bestaan onder andere uit de verslaglegging van film-, museum- en concertbezoek.

Inleveren verslag.

Hd.4 | Praktische opdrachten Weefactor **0**

Afnamemoment **3 mavo** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen

Toelichting schoolexamens

Hnd. Handeling	Weegfactor 0
-------------------------	---------------------

Afnamemoment **Heel schooljaar** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**
 Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K1, K2, K3, K4, K4, K5, K6, K7 en K8**

Toelichting:

* Zie Toelichting schoolexamens

Toelichting schoolexamens

Beoordeling

Het vak Lichamelijke Opvoeding wordt afgesloten in het vierde leerjaar met de beoordeling "voldoende" (V). Wanneer LO beoordeeld is met 'onvoldoende' mag de kandidaat wel deelnemen aan het CE, hoewel de uitslag dan tevoren vaststaat, namelijk 'afgewezen'.

- 1) Bij de beoordeling van het vak Lichamelijke Opvoeding gaan we uit van de mogelijkheden van de individuele kandidaat, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele (fysieke) beperkingen van de kandidaten.
- 2) De kandidaten worden beoordeeld op de ontwikkeling van hun kennis, inzicht en vaardigheden omtrent bewegen (leren bewegen en leren over bewegen). Hierbij moet alle stof uit het examenprogramma Lichamelijke Opvoeding zijn uitgevoerd. Om aan deze opdracht te kunnen voldoen moeten alle lessen zijn gevolgd.
- 3) De examenkandidaten worden beoordeeld op actieve deelname aan de lessen, wat betekent dat elke kandidaat verantwoordelijk is voor het goed verlopen van de les, actief moet deelnemen aan de activiteiten en zich moet houden aan de opdrachten voortkomend uit de gebruikte lesmethode.
- 4) De activiteitendag wordt in de beoordeling opgenomen en is derhalve verplicht.

Toelichting

Bij de uitvoering van het Examenprogramma zijn de volgende toevoegingen van kracht:

- 1) Bij een blessure doet de kandidaat voorafgaand aan de les daarvan schriftelijk melding bij de docent middels een door de ouders/verzorgers ondertekend schrijven. De kandidaat is in de betrokken les aanwezig zonder actief deel te kunnen nemen en wordt ingezet voor leervaardigheden (K3) voor het vak Lichamelijke Opvoeding.
- 2) a. Bij afwezigheid dient de les te allen tijde worden ingehaald. De kandidaat dient daartoe op eigen initiatief contact op te nemen met de docent Lichamelijke Opvoeding om een afspraak te maken om de gemiste les te compenseren. Hiertoe wordt in de lessenplanning driemaal de gelegenheid geboden. Er kan ook tijdens de reguliere lessen worden gecompenseerd. De docent bepaalt het tijdstip en de inhoud van de compensatie.
- 3) Bij een onvoldoende actieve deelname aan enige les kan de docent de kandidaat opleggen een les opnieuw te volgen volgens de in het tweede punt beschreven voorwaarden.
- 4) Deelname aan de lessen Lichamelijke Opvoeding dienen plaats te vinden in correcte sportkleding (zaalschoenen, geen zwarte zolen/veldsportschoenen, sportbroek en sportshirt). Het dragen van horloges en sieraden, zoals kettingen, armbanden, oorbellen en piercings is tijdens de lessen Lichamelijke Opvoeding niet toegestaan. Wanneer aan deze voorwaarden niet wordt voldaan, kan de docent de kandidaat opleggen een les opnieuw te volgen volgens de in het tweede punt beschreven voorwaarden.
- 5) Langdurig geblesseerde leerlingen dienen contact op te nemen met de docent Lichamelijke opvoeding. De docent kan een vervangende opdracht verstrekken voor de niet gevolgde lessen.
- 6) In het derde leerjaar wordt middels een rapportage met "voldoende" (V) of "onvoldoende" (O) aangegeven of de kandidaat eventuele achterstanden heeft gecompenseerd.

T.4 | Atletiek Weefactor **2**Afnamemoment **N.v.t.** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K2 en K7**

Toelichting:

Speerwerpen en hoogspringen worden in 3 Mavo afgesloten. Overige atletiek onderdelen in klas 4 Mavo.

T.6 | Sportoriëntatie Weefactor **2**Afnamemoment **N.v.t.** | Tijdsduur **N.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K1 en K9**

Toelichting:

Onderdelen jumpsquare (trampolinepark) en rugby worden in klas 3 Mavo afgesloten. Overige onderdelen worden in klas 4 Mavo afgesloten.

Hd.1 | Stage LO2 Weefactor **0**Afnamemoment **3 mavo** | Tijdsduur **n.v.t.** | Herkansing **Nee**Type toets **Praktische opdracht** | Wijze van toetsing **Practicum** | Eindtermen **K12**

Toelichting:

De eindtermen lo2 zijn opgenomen en verwerkt in het programma van klas 3 Mavo en klas 4 Mavo en in het PTA van klas 4 Mavo.

De atletiekonderdelen speerwerpen en hoogspringen en de sportoriëntatieonderdelen jumpsquare en rugby worden in klas 3M afgesloten. Alle overige onderdelen in klas 4M.

Toelichting schoolexamens

Het SE eindcijfer voor LO2 is een gewogen gemiddelde van alle schoolexamencijfers voor LO2. Het SE eindcijfer voor LO2 wordt afgerond op een geheel getal en telt als eindcijfer mee bij de uitslagbepaling.

Hd.1 | Verwerken van opdrachten in het loopbaandossier Weefactor **0**

Afnamemoment **sept/juni klas3** | Tijdsduur **ongeveer 12 uur** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen

Toelichting:

Hierin zit o.a. het vastleggen van de arbeidsoriëntatie, profielwerkstuk en testresultaten.

Hd.2 | Voorlichting + bijbehorende opdrachten. Minimaal 1x, bij voorkeur beide jaren. Weefactor **0**

Afnamemoment **december klas 3** | Tijdsduur **1 avond+ 1-2 u** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen

Toelichting:

Afronden voor de Kerstvakantie.

Hd.3 | Arbeidsoriëntatie Weefactor **0**

Afnamemoment **feb/mrt klas 3** | Tijdsduur **een week** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen

Toelichting:

Afronden voor de meivakantie in klas 3

Hd.4 | Invullen van het DDD Weefactor **0**

Afnamemoment **sept/dec klas 4** | Tijdsduur **2 uur** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen

Toelichting:

t. b. v. aanmelding & intake

Hd.5 | Adviestraject doorstroom naar de HAVO Weefactor **0**

Afnamemoment **jan/jun klas 4** | Tijdsduur **2-5 uur** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen

Toelichting:

Uitsluitend voor leerlingen die aangeven doorstroom naar de HAVO te overwegen

Hd.6 | Afronden van het loopbaandossier dmv presentatie van dit dossier Weefactor **0**

Afnamemoment **jan/apr klas 4** | Tijdsduur **3 uur** | Herkansing **Nee**
Type toets **Handelingsdeel** | Wijze van toetsing **Schriftelijk** | Eindtermen

Toelichting schoolexamens